

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 10 oktober 2022

Onderwerp: wijziging afrekeningsystematiek Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

In het Algemeen Bestuur van Omnibuzz van 6 juli jl. is positief besloten over het starten van de besluitvormingsprocedure om de GR Omnibuzz per 1 januari 2023 te wijzigen met betrekking tot artikel 18, de afrekeningsystematiek. Het voornemen om de kosten voor het Omnibuzz-vervoer tussen gemeenten anders te verdelen bestaat al sinds de uitbreiding van de GR Omnibuzz in 2016. Via amendementen is destijds verzocht om de afrekening van de kosten meer in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten. Deze wens is later herhaaldelijk geuit vanuit deelnemende gemeenten. Dit betekent dat dezelfde totale kosten anders verdeeld worden over de deelnemende gemeenten. Het verzoek richtte zich in eerste instantie op de beheerskosten, maar tijdens de uitwerking is dezelfde lijn doorgetrokken naar de vervoerskosten. Dit is geconcretiseerd door de afrekening van de vervoerskosten op basis van zones om te zetten naar kilometers. Kilometers liggen immers aan de basis van de daadwerkelijke kostenberekening van vervoer, omdat dit een meer eenduidige eenheid is dan zones. Kilometers zijn voor alle betrokkenen (klanten, gemeenten en vervoerders) een duidelijke en bekende eenheid. Dit in tegenstelling tot de zonesystematiek.

Op 1 juli jl. is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden en dit heeft gevolgen voor de manier waarop dit besluit genomen moet worden. Eén van de wijzigingen in de Wgr is dat voor wijziging van een collegeregelings, zoals de GR Omnibuzz, de gemeenteraden meer invloed krijgen. Andere wijzigingen uit de wetswijziging hoeven pas op 1 juli 2024 doorgevoerd te worden. Dit betekent dat voor de voorliggende wijziging zowel de zienswijzeprocedure als toestemmingsprocedure richting de gemeenteraden dient te worden doorlopen.

Nu het Algemeen Bestuur van Omnibuzz en ons college een positief besluit heeft genomen dient met deze Raadsnota het verdere proces in gang te worden gezet en adviseren wij u om:

1. Kennis te nemen van het besluit van het Algemeen Bestuur Omnibuzz d.d. 6 juli 2022 inzake een voorgenomen wijziging GR Omnibuzz met betrekking tot artikel 18: afrekeningsystematiek;
2. Kennis te nemen van het voorgenomen besluit met betrekking tot bovenstaande wijziging door het college;
3. akkoord te gaan met het inkorten van de zienswijzeperiode en geen zienswijze in te dienen bij Omnibuzz en hierover het Dagelijks Bestuur te informeren.
4. Akkoord te gaan met het inkorten van de Toestemmingsprocedure voor wat het voorstel om de GR Omnibuzz aan te passen aan de nieuwe afrekeningsystematiek

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Wij hebben in onze vergadering van 30 augustus 2022 kennisgenomen van het besluit van het Algemeen Bestuur Omnibuzz d.d. 6 juli 2022 inzake een voorgenomen wijziging GR Omnibuzz met betrekking tot artikel 18: afrekeningsystematiek. Een besluit betreffende:

1. het voorstel om de afrekeningsystematiek van het vervoer voor gemeenten om te zetten van zones naar kilometers met ingang van 1 januari 2023;
2. de nieuwe afrekeningsystematiek van de beheerskosten:
 - a. indirecte vervoerskosten op basis van het aantal ritten; en

b. overhead op basis van het aantal inwoners met ingang van 1 januari 2023.

3. het concept wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en de besluitvorming hiertoe in gang te zetten.

Voor een inhoudelijke onderbouwing van deze besluiten wordt verwezen naar het voorstel voor het Algemeen Bestuur van 6 juli 2022 in bijlage 1.

Belangrijk om te vermelden is dat de afrekening van het vervoer in deze fase alleen voor gemeenten wordt omgezet van zones naar kilometers. Deze omzetting raakt vervoerders en klanten nog niet. De afrekening met vervoerders op kilometers wordt gekoppeld aan de ingangsdatum van de nieuwe contracten (het huidige contract loopt tot 2025 met drie optionele verlengingsjaren). De totale vervoerskosten nemen door deze omzetting niet toe.

Verder wordt hiermee de afrekensystematiek voor gemeenten in lijn gebracht met het daadwerkelijk gebruik, zowel voor vervoer als beheer. Dit sluit aan op enkele amendementen en de breed gedragen en uitgesproken wens van de deelnemende gemeenten om de kostenverdeling zo veel mogelijk in verband te brengen met de daadwerkelijke kosten. De totale begroting van Omnibuzz wijzigt niet door deze besluitvorming, maar beide componenten (omzetting naar kilometers en andere afrekensystematiek) leiden wel tot een verschuiving van de kostenverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Voor een financiële toelichting en de financiële consequenties voor onze gemeente wordt verwezen naar het onderdeel Financiën van dit raadsvoorstel.

Het voorstel voor de aanpassing van de verdeelsystematiek van de beheerskosten is verwerkt in een concept wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz onder artikel 18, lid 1 (zie bijlage 2). De aanpassingen zijn geel gearceerd, de rest van de tekst is ongewijzigd.

3. Relatie met bestaand beleid

- Conform de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Conform de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2019
- Conform het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2019

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Om in te stemmen met de gewijzigde afrekensystematiek.

5. Samenwerking

Met 30 gemeenten

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing

7. Duurzaamheid

Vervoer is de verbinding tussen het sociale leven, maatschappelijke activiteiten en de inwoners. Door het vervoer te organiseren kunnen we de mobiliteit van inwoners met beperkingen in zelfredzaamheid en participatie borgen.

8. Financiën

Het financiële effect voor onze gemeente inzake beheerskosten (23% van totale kosten) op basis van de cijfers voor 2023 uit de meest recente begroting 2022 + MJP 2023-2025 bedraagt:

Kosten Huidige systematiek	Kosten nieuwe systematiek	Vershil absoluut	Vershil procentueel
€ 83.167	€ 91.047	€ 7.880	+ 9,5 %

Het financiële effect voor Valkenburg inzake vervoerskosten (77% van totale kosten) op basis van de cijfers voor 2023 uit de meest recente begroting 2022 + MJP 2023-2025 bedraagt:

Vervoerskosten (zones)	Vervoerskosten (km)	Vershil absoluut	Vershil procentueel
€ 370.789	€ 391.447	+ € 20.658	+ 5,6 %

Het totale financiële effect voor Valkenburg bedraagt vervolgens:

Huidige verdeelsleutels	Toekomstige verdeelsleutels	Vershil absoluut	Vershil procentueel
€ 453.956	€ 482.494	+ € 28.538	+ 6,3 %

Dit betekent dat Valkenburg aan de Geul, na invoering van de nieuwe afrekeningsystematiek, 6,3 % meer gaat betalen op jaarbasis.

De verschillende effecten voor de deelnemende gemeenten, worden, door de aanpassing van zowel beheerskosten als vervoerskosten tegelijkertijd door te voeren, procentueel minder groot. Beide aanpassingen compenseren elkaar dus voor een deel. Dit was één van de belangrijkste argumenten om beide besluiten aan elkaar te koppelen.

Financiën Omnibuzz gemeenten

Het implementeren van deze aanpassingen brengt incidenteel kosten met zich mee, doordat bijvoorbeeld rapportage- en facturatiestromen moeten worden aangepast. Doordat dit zich alleen op de afrekening met gemeenten richt, zijn de kosten in deze fase beperkt en worden ingeschat op ongeveer € 7.500.

Bij het opstellen van de programmabegroting 2023 wordt rekening gehouden met de financiële gevolgen van dit voorstel.

9. Planning

1. N.a.v. eventuele zienswijzen in Dagelijks Bestuur Omnibuzz bespreken of aanpassingen nodig zijn;
2. Vergadering Dagelijks Bestuur Omnibuzz inzake begrotingswijziging: 28 september 2022;
3. Collegebesluiten tot vragen toestemming aan gemeenteraden: 11 oktober 2022
4. Gelijktijdig start zienswijzprocedure gemeenteraden t.a.v. begrotingswijziging 2023;
5. Toestemmingsbesluit door gemeenteraden en eventuele zienswijzen door gemeenteraden t.a.v. begrotingswijziging 2023: raadsvergadering 112 december 2022;
6. Definitief besluit door colleges plus bekendmaking in Gemeentebld: 20 december 2022;
7. College Sittard-Geleen draagt zorg voor bekendmaking: tussen kerst en oudjaar;
8. Algemeen Bestuur Omnibuzz stelt begrotingswijziging vast.

10. Afwegingen en Advies

Advies

Wij adviseren u:

1. Kennis te nemen van het besluit van het Algemeen Bestuur Omnibuzz d.d. 6 juli 2022 inzake een voorgenomen wijziging GR Omnibuzz met betrekking tot artikel 18: afrekeningsystematiek;
2. Kennis te nemen van het voorgenomen besluit met betrekking tot bovenstaande wijziging door het college;
3. Akkoord te gaan met het inkorten van de zienswijzeperiode en geen zienswijze in te dienen bij Omnibuzz en hierover het Dagelijks Bestuur te informeren.
4. Akkoord te gaan met het inkorten van de Toestemmingsprocedure voor wat het voorstel om de GR Omnibuzz aan te passen aan de nieuwe afrekeningsystematiek

Afwegingen

3.1 Het herverdelen van de kosten voor het Omnibuzz-vervoer is al een lang gekoesterde wens vanuit verschillende gemeenten, zodat de afrekeningsystematiek meer in lijn gebracht kan worden met daadwerkelijk gebruik

Via amendementen is destijds verzocht om de afrekening van de kosten meer in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten, zowel voor vervoer als beheer. Deze wens is later herhaaldelijk geuit vanuit deelnemende gemeenten en kan op ambtelijk en bestuurlijk draagvlak rekenen.

3.2 Betalen voor betalen voor werkelijk gebruik is in lijn met het beleid van de gemeente Valkenburg aan de Geul

Uw raad gaf in de zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg mee dat verdeling van de kosten voor de jeugdgezondheidszorg in lijn moesten worden gebracht met het gebruik. Die kosten worden tot en met dit jaar verdeeld naar rato van het aantal inwoners terwijl het aantal jeugdigen 0-18 een veel passendere maatstaf is. Dit omdat jeugdigen de gebruikers zijn. Mede daarop is de verdeelsleutel aangepast. Door met dit voorstel in te stemmen houdt u vast aan de beleidslijn 'betalen naar gebruik'.

3.3 De totale kosten van de GR nemen niet toe, wel de kosten voor onze gemeente

Afrekening op daadwerkelijk gereden kilometers betekent uiteraard wel een herverdeling van de vervoerskosten die op het niveau van individuele gemeenten effect hebben, maar op totaalniveau niet. Als gevolg van deze herverdeling moet onze gemeente wel meer gaan betalen. Zie voor nadere info onder de alinea "financiën".

3.4 De afrekening wordt in deze fase alleen voor gemeenten gewijzigd

De omzetting van zones naar kilometers raakt in deze fase alleen de deelnemende gemeenten en niet de vervoerders of klanten. Door de vervoerder en klant los te knippen van dit voorstel, raakt de besluitvorming alleen de gemeenten en zijn de risicofactoren die verdere vertraging kunnen veroorzaken geminimaliseerd. De afrekening met vervoerders en klanten op kilometers wordt gekoppeld aan de ingangsdatum van de nieuwe vervoerscontracten (het huidige contract loopt tot 2025 met drie optionele verlengingsjaren). Doordat de wijziging van afrekening voor klanten op een later moment plaats vindt, komen we tegemoet aan de wens van het cliëntenpanel om op dit moment aanpassingen voor de klant te beperken.

3.5 De nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat colleges van burgemeester en wethouders het ontwerp van een wijziging van een GR eerst moeten toesturen aan de gemeenteraad

Op 1 juli jl. is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Eén van de wijzigingen is dat de gemeenteraden meer invloed hebben gekregen op een eventuele wijziging van een gemeenschappelijke regeling, zoals de GR Omnibuzz. Deze wijzigingsprocedure is per 1 juli 2022 direct ingegaan. Andere wijzigingen uit de wetswijziging hoeven pas op 1 juli 2024 doorgevoerd te worden. Concreet heeft de wijziging tot gevolg dat een voorgenomen wijziging voor zienswijze moet worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Vanaf ontvangst van het ontwerp heeft u wettelijk gezien 8 weken de tijd om uw zienswijze te geven over de voorgenomen wijziging.

Wij vragen u om geen zienswijze in te dienen en om in te stemmen met het inkorten van de wettelijke termijnen.

Te krap tijdpad Omnibuzz

Het is de bestuurlijke wens van de AB-leden van Omnibuzz dat de nieuwe financieringssystematiek per 1 januari 2023 ingaat. Eind juli 2022 hebben alle gemeenten echter pas alle concept-stukken van Omnibuzz ontvangen met het verzoek om deze in procedure te brengen. Met het oog op het zomerreces niet de meest ideale tijd. In eerste instantie had onze gemeente ervoor gekozen om de zienswijze tegelijkertijd met de toestemmingsprocedure in gang te zetten. Op 12 augustus bleek uit een mail van Omnibuzz dat dit niet mogelijk was. Vandaar dat onze gemeente er alsnog voor heeft gekozen om deze nota zo spoedig mogelijk in het college en uw Raad te behandelen.

Door de gewijzigde Wgr zijn enkele termijnen aangepast.

Raden hebben, zoals hierboven beschreven, 8 weken de tijd om een zienswijze kenbaar te maken. Deze termijn is niet meer haalbaar. Daarom verzoeken we uw raad om de termijn in te korten. Nadat ons college op 30 augustus 2022 een besluit heeft genomen heeft uw raad +/- 5 weken de tijd om een zienswijze kenbaar te maken.

Daarna start de toestemmingsprocedure. Hier staat wettelijke gezien een termijn voor van 13 weken. Voorgesteld wordt om de toestemmingsprocedure gelijktijdig plaats te laten vinden met de begrotingswijziging in de raadsvergadering van 12 december 2022. Dit heeft als direct gevolg dat deze wettelijke termijn van 13 weken ook niet gehaald kan worden. Daarom vragen we uw raad vragen om in te stemmen met het eveneens inkorten van de toestemmingsprocedure. Doordat de gemeenteraad eerder is betrokken bij de zienswijzeprocedure en de inhoudelijke wijziging zodoende bekend is en inwoners geen financieel nadeel ondervinden wordt geadviseerd om met beide verkorte termijnen in te stemmen.

Na uw toestemming neemt ons college een definitief besluit. Dit besluit wordt bekend gemaakt in het gemeenteblad. Zodra de gemeente van vestiging, in dit geval Sittard-Geleen, het besluit bekend heeft gemaakt, treedt de wijziging in werking.

Kanttekening

Indien de besluitvorming op de manier zoals hierboven wordt geschetst niet wordt doorlopen bestaat de kans dat de toestemming niet voor 31 december 2022 gegeven kan worden. Ook kan het voorkomen dat een raad geen toestemming geeft, omdat ze het niet eens zijn met de wijziging. In beide situaties moet gekeken worden naar de afspraak dat een besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling tot stand komt als $\frac{3}{4}$ meerderheid positief instemt. Aan Omnibuzz nemen 30 gemeenten deel. Dit betekent dat als 23 gemeenten de procedure halen en de benodigde toestemming hebben en 7 gemeenten niet, de GR alsnog gewijzigd wordt. Dat kan echter wel pas worden vastgesteld nadat iedere raad zijn wettelijke termijn heeft gehad. Door de termijnen iets in te korten bieden we de raad de ruimte om het hele proces te doorlopen. Dit zodat we de lokale autonomie behouden over de wijziging van de GR.

3.5. Als gevolg van de wijziging in de afrekensystematiek moet de begroting 2023 van Omnibuzz gewijzigd worden

In de reguliere procedure tot vaststelling van de begroting 2023 van de GR Omnibuzz kon nog niet vooruit worden gelopen op de eventuele wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de begroting voor 2023 vooralsnog geënt is op de oude financieringssystematiek. Om de nieuwe systematiek te verwerken is dus een wijziging van de begroting 2023 van de GR Omnibuzz nodig. Ook hierop is de op 1 juli jl. herziene begrotingsprocedure van de Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Het dagelijks bestuur van Omnibuzz zendt de ontwerp wijziging twaalf weken voordat deze aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden aan de gemeenteraden. De gemeenteraden kunnen vervolgens bij het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze over de ontwerp begroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur moet de commentaren van de raden die in de zienswijzen zijn vevat met de ontwerp begroting aan het Algemeen Bestuur aanbieden. Het Algemeen Bestuur beslist vervolgens over de wijziging van de begroting. In de procedure wordt de ontwerp-begrotingswijziging gelijktijdig met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling in

procedure gebracht. Die wordt uw raad voor uw vergadering van 12 december aangeboden. Algemeen Bestuur van Omnibuzz zal in de eerste vergadering van 2023 de wijziging van de begroting daadwerkelijk vaststellen, als ook de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking is getreden.

11. Bijlagen

Bijlage 1: Voorstel aan Algemeen Bestuur van Omnibuzz d.d. 6 juli 2022

Bijlage 2: Concept wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 3 mei 2022,

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 31 mei 2022.

B e s l u i t :

- Kennis te nemen van het besluit van het Algemeen Bestuur Omnibuzz d.d. 6 juli 2022 inzake een voorgenomen wijziging GR Omnibuzz met betrekking tot artikel 18: afrekensystematiek;
- Kennis te nemen van het voorgenomen besluit met betrekking tot bovenstaande wijziging door het college;
- Akkoord te gaan met het inkorten van de zienswijzeperiode en geen zienswijze in te dienen bij Omnibuzz en hierover het Dagelijks Bestuur te informeren.
- Akkoord te gaan met het inkorten van de Toestemmingsprocedure voor wat het voorstel om de GR Omnibuzz aan te passen aan de nieuwe afrekensystematiek

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 10 oktober 2022.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter